EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 05 13
COM(2015) 273 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2015 m. Slovėnijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Slovėnijos stabilumo programos

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2015 m. Slovėnijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Slovėnijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį;

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[3],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[4],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d., remdamasi Komisijos pasiūlymais, Taryba priėmė rekomendaciją dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
[2] OL L 306, 2011 11 23, p. 25.
[3] COM(2015) 273.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

politikos gairių, kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

(3) 2014 m. liepos 8 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl 2014 m. Slovėnijos nacionalinės reformų programos ir pateikė nuomonę dėl atnaujintos 2014 m. Slovėnijos stabilumo programos. 2014 m. lapkričio 28 d. pagal Reglamentą (ES) Nr. 473/2013[5] Komisija pateikė nuomonę dėl Slovėnijos 2015 m. biudžeto plano projekto[6];

(4) 2014 m. lapkričio 28 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą[7], kuria pradedamas 2015 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[8], kurioje nurodė, kad Slovėnija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2014 m. gruodžio 18 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, pagal kuriuos reikia skatinti investuoti, spartinti struktūrines reformas ir vykdyti atsakingą ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą;

(6) 2015 m. vasario 26 d. Komisija paskelbė 2015 m. Slovėnijos ataskaitą[9]. Šalies ataskaitoje įvertinta Slovėnijos pažanga įgyvendinant 2014 m. liepos 8 d. priimtas šaliai skirtas rekomendacijas. Į Slovėnijos ataskaitą įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai. Atlikusi analizę Komisija daro išvadą, kad Slovėnijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas, dėl kurio reikia imtis ryžtingų politikos veiksmų ir kurį reikia stebėti. Visų pirma šalyje vykdomas perbalansavimas ir dėl ryžtingų politikos priemonių, padidėjusio eksporto ir pagerėjusių ekonomikos augimo sąlygų, palyginti su praėjusiais metais, riziką, visų pirma susijusią su išorės tvarumu, pavyko sumažinti. Tačiau silpnas įmonių valdymas, didelė valstybinės nuosavybės dalis, didelis įmonių įsiskolinimas ir auganti valstybės skola kelia riziką finansiniam stabilumui bei augimui ir turi būti atidžiai stebimi. Todėl disbalansas nebelaikytinas perviršiniu, tačiau turi būti toliau atidžiai stebimas;

(7) 2015 m. balandžio 30 d. Slovėnija pateikė 2015 m. nacionalinę reformų programą ir 2015 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

(8) šiuo metu Slovėnijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto korekcinė dalis. 2015 m. stabilumo programoje pagal Tarybos nustatytą terminą vyriausybė planuoja panaikinti perviršinį deficitą iki 2015 m., o iki 2020 m., t. y. iki kitų metų po programos laikotarpio pabaigos, pasiekti vidutinio laikotarpio tikslą – struktūriniu požiūriu subalansuotą biudžetą. Vyriausybė planuoja laipsniškai sumažinti nominalų deficitą iki 2,9 % BVP 2015 m. ir iki 0,9 % BVP 2019 m. Pagal stabilumo programą numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis bus didžiausias 2015 m. ir sieks 81,6 %, o vėliau pradės mažėti. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Remiantis Komisijos 2015 m. pavasario prognozėmis, numatoma iki 2015 m. laiku ir tvariai panaikinti perviršinį

[5] OL L 140, 2013 5 27, p. 11.
[6] C(2014) 8813 *final*.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 43 *final*/2.

deficitą. Tačiau, sprendžiant iš struktūrinio balanso ir diskrecinių priemonių, kurių buvo imtasi, fiskalinės pastangos yra mažesnės, negu rekomendavo Taryba. Darant prielaidą, kad perviršinis deficitas bus panaikintas laiku, kaip planuota, nuo 2016 m. Slovėnijai bus taikoma pakto prevencinė dalis. Priemonės, kurias taikant būtų pasiekti planuojami deficito tikslai nuo 2016 m., kol kas nėra pakankamai tiksliai išdėstytos. Todėl atsižvelgiant į Komisijos 2015 m. pavasario prognozę, regis, kyla rizika, kad 2016 m. bus gerokai nukrypta nuo reikalaujamo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, taip pat reikės taikyti papildomų priemonių. Remdamasi stabilumo programos vertinimu ir atsižvelgdama į Komisijos 2015 m. pavasario prognozę, Taryba mano, kad yra rizika, jog Slovėnija neatitiks Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Atsižvelgdamas į fiskalines taisykles, 2013 m. Parlamentas patvirtino konstitucinį pagrindą, kuriuo remiantis būtų nustatyta struktūrinio valdžios sektoriaus biudžeto balanso (pertekliaus) taisyklė. Tačiau būtini įgyvendinimo teisės aktai kol kas nepriimti. Numatoma, kad atlikus Viešųjų finansų įstatymo persvarstymą bus sukurtas būtinas procedūrinių klausimų, kuriais grindžiamas Fiskalinių taisyklių įstatymas, teisinis pagrindas;

(9) kad sumažintų spaudimą pensijų sistemos vidutinio laikotarpio tvarumui, Slovėnija ėmėsi veiksmų, tačiau siekiant užtikrinti šios sistemos tvarumą po 2020 m. reikia dar pakoreguoti pagrindinius parametrus. 2013 m. pensijų reforma padarė teigiamą poveikį, o 2015 m. birželio mėn. numatoma priimti teisės aktą, kuriuo bus įsteigtas demografinis fondas. Tačiau siekiant užtikrinti ilgalaikį pensijų tvarumą reikia atlikti daugiau reformų. Ilgalaikės priežiūros srityje pažangos nepadaryta. 2013 m. pabaigoje vyriausybė priėmė ilgalaikės priežiūros reformos planą, tačiau šios reformos įgyvendinimo teisės aktų priėmimas atidėtas iki 2015 m. pabaigos, kad pirmiau būtų galima priimti sprendimus dėl sveikatos draudimo reformos, įskaitant visos sveikatos priežiūros sistemos ir ilgalaikės priežiūros finansavimo šaltinių klausimą. Su visuomenės senėjimu susijusias ilgalaikės priežiūros išlaidas galima apriboti skiriant išmokas tiems, kuriems jų labiausiai reikia, ir perorientuojant priežiūros paslaugas nuo institucinės priežiūros prie priežiūros namuose;

(10) 2015 m. sausio mėn. buvo sudarytas socialinis susitarimas, kuriame nustatoma, kad viešojo sektoriaus darbo užmokesčio augimas bus mažesnis negu privačiojo sektoriaus. Į šį susitarimą neįtrauktas minimalaus darbo užmokesčio sudarymas ir indeksavimas. Palyginti su vidutiniu darbo užmokesčiu, vis dar santykinai didelio minimalaus darbo užmokesčio augimas buvo apribotas. Įvertinus 2013 m. darbo rinkos reformą matyti, kad darbo rinkos apribojimų sumažėjo, tačiau dar yra struktūrinių problemų, susijusių su ilgalaikiu nedarbu ir mažu žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygiu. Slovėnija ėmėsi tam tikrų veiksmų siekdama spręsti gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitikties problemą, be to, iki 2020 m. planuojama taikyti ir daug kitų priemonių;

(11) 2014 m. rekapitalizavus bankus „Abanka“ ir „Banka Celje“ buvo toliau stabilizuojamas bankų sektorius. Užbaigtas ir 2015 m. sausio mėn. ministro pirmininko kabinetui pateiktas visapusiškas bankų veiksmų planas. Slovėnijos bankas užtikrino, kad būtų taisomi trūkumai, nustatyti atlikus 2013 m. turto kokybės patikrinimą, o 2015 m. pirmajame ketvirtyje jis tęs tikrinimus vietoje siekdamas patikrinti, ar bankai įvykdė rekomendacijas. Pagrindiniai bankai reorganizavo ir sustiprino paskolų tvarkymo ir restruktūrizavimo skyrius. Tačiau siekiant, kad bankų sektoriaus būklė taptų geresnė, būtina didinti ilgalaikį pelningumą ir mažinti įmonių sektoriaus neveiksnias paskolas. Parengtas įmonių restruktūrizavimo pagrindinis planas ir įsteigta centrinė įmonių restruktūrizavimo darbo grupė. Toliau mažinant

finansinį įmonių sektoriaus įsiskolinimą, be kita ko, naudojantis Bankų turto valdymo bendrovės paslaugomis ir visapusiškai taikant naujus bankroto teisės aktus, būtų galima atkurti palankias sąlygas privačioms investicijoms. Bankų skolinimo veikla toliau mažėja, visų pirma darydama poveikį MVĮ. Numatoma, kad neseniai atliktos bankų sektoriaus rekapitalizacijos galutiniai rezultatai bus matyti tik 2016 m. Ribotas bankų skolinimas ir didelės palūkanų normos daro neigiamą įtaką MVĮ finansavimo pajėgumui. Nors atmestų paraiškų suteikti paskolą skaičius per pastaruosius šešerius metus sumažėjo, MVĮ, pranešančių apie bankų nenorą teikti paskolas, skaičius labai padidėjo ir yra vienas didžiausių ES;

(12) nepaisant vėlavimo, privatizavimo programos įgyvendinimas tęsiasi. Tęsiamas penkių didžiausių valstybinių bankų restruktūrizavimas ir dviejų mažesnių vietinių bankų uždarymas. Šiuo metu Slovėnijos valstybės kontroliuojančioji bendrovė, atsakinga už valstybės turto valdymą ir perdavimą, jau veikia visu pajėgumu. Slovėnijos parlamentas dar turi priimti turto valdymo strategijos projektą, o tą numatoma padaryti paskelbus kai kurio tikslinio valstybės turto perdavimo tvarkaraštį. 2014 m. gruodžio mėn. Slovėnijos valstybės kontroliuojančioji bendrovė priėmė naują įmonių valdymo kodeksą, o 2015 m. sausio mėn. paskyrė atitikties užtikrinimo pareigūną;

(13) 2014 m. teismų veiksmingumas gerėjo, nors ir mažesniu tempu. Trumpinant pirmosios instancijos teisminių procedūrų trukmę, kai nagrinėjamos civilinių ir komercinių ginčų bylos, įskaitant pagal bankroto teisės aktus nagrinėjamas bylas, padaryta pažanga, vis dėlto procedūrų trukmė yra ilga, o neišnagrinėtų bylų skaičius didelis;

(14) nepalanki verslo aplinka Slovėnijoje – pagrindinis mažų investicijų į Slovėnijos verslą veiksnys: dėl daugybės įstatymų ir dažnų teisės aktų pakeitimų sudėtinga užsiimti verslu ir laikytis vietos taisyklių. Reglamentuojamųjų profesijų skaičius sumažėjo nuo 323 iki 242, tačiau tebėra didelis. Maždaug 25 % į bendrąjį dokumentą įtrauktų priemonių mažinti administracinę naštą buvo įgyvendinta. Užtikrintas pakankamas Konkurencijos apsaugos agentūros biudžeto savarankiškumas ir padidintas šios agentūros institucinis nepriklausomumas;

(15) naujoji vyriausybė pabrėžė savo pasiryžimą kovoti su korupcija ir 2015 m. sausio mėn. priėmė naują dvimetę 11 nuolatinių priemonių programą. Buvo padaryta tam tikra su skaidrumu ir atskaitomybe susijusi pažanga. Rengiama visapusiška viešojo sektoriaus reforma. Su veiklos rezultatų vertinimo ataskaitomis ir kokybės kontrolės procedūromis susijusios pažangos nepadaryta;

(16) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Slovėnijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2015 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat įvertino veiksmus, kurių Slovėnija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Slovėnijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose;

(17) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo nacionalinę reformų programą ir stabilumo programą. Rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateikiamos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose;

(18) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija taip pat atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. Remdamasi šia analize, Taryba pateikė konkrečias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro. Slovėnija taip pat turėtų užtikrinti visišką tų rekomendacijų įgyvendinimą laiku,

REKOMENDUOJA Slovėnijai 2015–2016 m. laikotarpiu imtis šių veiksmų:

1. 2015 m. užtikrinti ilgalaikį perviršinio deficito panaikinimą, o 2016 m. pasiekti, kad fiskalinis koregavimas būtų 0,6 % BVP siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Priimti Fiskalinių taisyklių įstatymą ir persvarstyti Viešųjų finansų įstatymą. Pasiekti ilgalaikės pensijų sistemos reformos pažangą. Iki 2015 m. pabaigos priimti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros reformą.

2. Konsultuojantis su socialiniais partneriais ir pagal nacionalinę praktiką peržiūrėti minimalaus darbo užmokesčio nustatymo mechanizmą, visų pirma išmokų funkciją, atsižvelgiant į poveikį dirbančių asmenų skurdo lygiui, darbo vietų kūrimui ir konkurencingumui. Didinti žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus darbuotojų įsidarbinimo galimybes. Imtis priemonių siekiant spręsti ilgalaikio nedarbo problemą ir tinkamai skatinti, kad būtų prailgintas darbingas amžius.

3. Mažinti bankų neveiksnių paskolų lygį nustatant konkrečius tikslus. Gerinti bankų gebėjimą stebėti kredito riziką. Tęsti įmonių restruktūrizavimą ir išlaikyti tvirtą Bankų turto valdymo bendrovės įmonių valdymą. Imtis priemonių siekiant pagerinti MVĮ ir labai mažų įmonių galimybes gauti finansavimą. Priimti Slovėnijos valstybės kontroliuojančiosios bendrovės strategiją, kurioje būtų aiškiai klasifikuojamas turtas, įgyvendinti metinį turto valdymo planą ir taikyti veiklos rezultatų kriterijus.

4. Užtikrinti, kad reformos, priimtos siekiant pagerinti civilinės teisenos veiksmingumą, padėtų trumpinti procedūrų trukmę.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas